

Департамент освіти і науки Київської обласної державної адміністрації
Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів
Відділ освіти Богуславської районної державної адміністрації
Богуславська спеціалізована школа № 1 – загальноосвітній навчальний заклад
I-III ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів
Богуславської районної ради Київської області

Олена Стеценко

Музичне мистецтво

Тестові завдання, кросворди, загадки

Богуслав
2014

Рекомендовано Вченою радою Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів до участі у П'ятій міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти - 2014».
(протокол № _____ від _____ 2014 року)

Стеценко О. Д. Музичне мистецтво: тестові завдання, кросворди, загадки для учнів 5-8 класів : збірник / О. Д. Стеценко. – Богуслав, 2014. – 30 с.

Запропоновано тести, музичні кросворди, загадки, які спрямовані на усвідомлення фундаментального зв'язку музичного мистецтва з життям; розвиток логічного мислення учнів; закріплення та удосконалення здобутих знань з предмета «Музичне мистецтво».

Адресовано вчителям музики та мистецтва загальноосвітніх навчальних закладів, студентам і викладачам гуманітарно-педагогічних коледжів.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	5
1.1 Тестові завдання для 5 класу	5
1.2 Тестові завдання для 6 класу	7
1.3 Тестові завдання для 7 класу	10
1.4 Тестові завдання для 8 класу	13
РОЗДІЛ 2. МУЗИЧНІ КРОСВОРДИ	17
РОЗДІЛ 3. МУЗИЧНІ ЗАГАДКИ.....	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	30

ВСТУП

Музику називають дзеркалом душі, бо це вид мистецтва найбільш сильного емоційного впливу. Уроки музичного мистецтва особливі, адже саме тут вирішується проблема прищеплення імунітету проти вульгарщини, низькопробності, халтури. Один розумний старець сказав: «Що там мудрувати з вихованням? Усе дуже просто: наповніть душу дитини прекрасним, і вона буде вихованою».

Класична та народна музика, як еталон Краси, Добра та Істини незамінні у досягненні цієї благородної мети.

Отже музика стимулює до творчої діяльності, формує пізнавальні та емоційно-мотиваційні функції, розвиває творче мислення й комунікативність, формує в учнів компетентності – не тільки спеціальні (предметні), а й міжпредметні. Вона сприяє вихованню позитивних якостей характеру: систематичності, працьовитості, наполегливості у досягненні мети.

Світова історія підготовки високоякісних фахівців свідчить про те, що найбільш коректним засобом виміру характеристик суб'єкта навчання є тести досягнень (рівень розвитку здібностей, знань, умінь і навичок).

Формування творчої особистості – одне з найважливіших завдань сучасної школи. Основною формою контролю знань учнів є традиційна усна чи письмова робота, під час якої на основі одного запитання, що містить незначну частину програмового матеріалу, визначають рівень засвоєння учнем усієї навчальної програми. Суб'єктивізм і помилки в оцінці знань знижують навчальну активність учнів, мотивацію навчальної діяльності, сприяють підвищенню емоційного стресу і виникненню психологічних бар'єрів у стосунках між тими, хто навчається, і вчителем.

Запропоновані творчі завдання - це спроба розв'язати проблему об'єктивного контролю знань учнів, через структурування змісту музичного мистецтва у формі логічних тестових завдань, кросвордів, загадок, які підібрані за основними компонентами структури навчально-виховного процесу.

Урок музики - це урок мистецтва, урок творчості, урок роздумів і дискусій, і тому вчителю потрібно зрозуміти, як той чи інший учень орієнтується в матеріалі, яким чином може його використати у самостійній пошуковій і творчій діяльності, зокрема під час змістовного проведення вільного часу.

Досвід роботи показує, що організація проведення уроків музичного мистецтва як художньо-творчого процесу сприяє розумінню учнями мистецтва як вираження духовної діяльності Творця, людини-Художника. На цій основі формується уявлення про мистецтво як концентрований моральний досвід людства.

Тріада *творчість вчителя - музична творчість - творчість учнів* є тим естетичним моральним підґрунтям, яке сприяє творенню світу за законами Краси і Добра, яке проносить через віки і століття мистецтво.

РОЗДІЛ 1. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

1.1 Тестові завдання для 5 класу

1. Група співаків, які об'єднані для спільного виконання вокальних та багатоголосних творів – це:
  - а) хор;
  - б) оркестр;
  - в) ансамбль.
2. Кантата - це:
  - а) музичний твір, де є симфонічний оркестр, хор, соліст;
  - б) музичний твір, який складається з двох частин;
  - в) музичний твір, який складається з трьох частин.
3. Позначте правильне твердження: «Реприза – це:
  - а) знак повторення;
  - б) знак мовчання;
  - в) знак підвищення звуку на півтону.
4. Кого з композиторів називали «вундеркіндом»?
  - а) М. Лисенка;
  - б) В.А. Моцарта
  - в) Л. Бетховена.
5. Хто написав оперу «Чарівна флейта»?
  - а) С. Прокоф'єв;
  - б) В.А. Моцарт;
  - в) М. Лисенко.
6. Метр – це:
  - а) окраса звуку;
  - б) швидкість в музиці;
  - в) послідовність сильних і слабких долей.
7. На якій лінії пишеться улюблена нота скрипкового ключа?
  - а) на першій лінії нотного стану;
  - б) на другій лінії нотного стану;
  - в) на третій лінії нотного стану.
8. З якої пісні ці слова: «В чарівній пісні, слова чудові...»?
  - а) «Веселкова пісня»;
  - б) «Ода пісні»;
  - в) «Все це потрібно мені».
9. Як по іншому називається мистецтво слова?
  - а) живопис;
  - б) театр;
  - в) література.
10. Виберіть правильне твердження:
  - а) мелодія має свій розвиток, незалежний від акомпанементу;
  - б) мелодія важливіша за акомпанемент;
  - в) акомпанемент доповнює мелодію.
11. Хто є автором пісні «Засвіт встали козаченьки»?
  - а) І.Франко;

- б) М.Лисенко;
  - в) *Маруся Чурай*
12. До якого типу музики відноситься варіація?
- а) вокального;
  - б) оркестрового;
  - в) *інструментального*.
13. Як називається розміщення нот вгору та вниз?
- а) нотний стан;
  - б) тривалості нот;
  - в) *звукоряд*.
14. Знайди вірну відповідь «Половинна нота рахується...»
- а) 1і, 2і, 3і, 4і;
  - б) *1і, 2і*;
  - в) 1і.
15. Хто є автором опери «Тарас Бульба»?
- а) С. Рахманінов;
  - б) *М. Лисенко*;
  - в) Л. Бетховен.
16. Як називається літературна основа для опери чи балету?
- а) увертюра;
  - б) кода;
  - в) *лібрето*
17. Увертюра – це:
- а) *оркестровий вступ*;
  - б) фінал твору;
  - в) музичний твір для симфонічного оркестру.
18. Що таке «ода»?
- а) жартівлива пісня;
  - б) *урочиста пісня*;
  - в) гімн.
19. З якої пісні ці слова: «Не плач, не плач, Марусенько, не плач, не журися...»?
- а) «Веселкова пісня»;
  - б) *«Засвіт встали козаченьки»*;
  - в) «Їхав козак за Дунай».
20. Музичні інструменти, які є українськими народними?
- а) *кобза*;
  - б) фортепіано;
  - в) балалайка.
21. Сценарій це:
- а) літературний текст балету, опери;
  - б) *літературно-драматичний сюжет кінофільму*;
  - в) музична вистава, в якій поєднуються різноманітні виражальні можливості музики, хореографії, драматичного та оперного мистецтва.
22. До якого жанру відноситься твір «Чарівний смичок»?
- а) байка;

- б) фантазія;
  - в) *в) пісня.*
23. Музичні твори, які мають лібрето – це:
- а) балада;
  - б) романс;
  - в) *опера.*
24. Симфонічний оркестр – це:
- а) оркестр, який виконує увертюру;
  - б) група музикантів, що грають на струнних інструментах;
  - в) *колектив музикантів, що грають на різних інструментах і спільно виконують під керівництвом диригента симфонічну музику.*
25. Хто є автором музичного фрагменту «Вальс квітів»?
- а) Р.Роджерс;
  - б) В.Барвінський;
  - в) *П.Чайковський.*
26. До якого мистецтва належить писанкарство?
- а) графічне;
  - б) образотворче мистецтво;
  - в) *декоративно-прикладне.*
27. Який вид мистецтва називають «застиглою музикою»?
- а) скульптура;
  - б) *архітектура;*
  - в) графіка.
28. До якого живописного жанру можна віднести картину М.Дерегуса «Тарас Бульба на чолі війська»?
- а) портрет;
  - б) побутовий жанр;
  - в) *батальний жанр.*
29. Яка з країн є батьківщиною опери?
- а) Франція;
  - б) *Італія;*
  - в) Україна.
30. Інструментальний твір, що складається з кількох самостійних частин, поєднаних художнім спільним задумом – це:
- а) прелюд;
  - б) *сюїта;*
  - в) варіації.
31. Музична форма, в якій основна мелодія звучить кілька разів, набуваючи різноманітних змін – це:
- а) рондо;
  - б) *варіація;*
  - в) куплетна.

1.2 Тестові завдання для 6 класу

1. Симфонія – це:
- а) твір для фортепіано;

- б) музична вистава, в якій всі герої висловлюють свої думки співом;
в) музичний твір для симфонічного оркестру.
2. Фуга – це:
а) складний поліфонічний твір;
б) закінчення твору;
в) вступ до опери.
3. Як називається літературна основа для опери чи балету?
а) увертюра;
б) лібрето;
в) кода.
4. Про чії руки говорили: «Руки, які коштують мільйони»?
а) М. Леонтович;
б) С. Рахманінов;
в) А. Житкевич.
5. Які звуки є стійкими?
а) I, III, V;
б) II, III, V;
в) III, IV, V.
6. З якої пісні ці рядки: «Вбирається у пишні шати, завжди красива й молода»?
а) «Колискова»;
б) «Музика»;
в) «Ой у лізі червона калина».
7. Як називають у Франції співака Жака Бреля?
а) бард;
б) соліст;
в) шансоньє.
8. Один із засновників російської класичної симфонії, реформатор балетного жанру:
а) М.Глінка;
б) П. Чайковський;
в) С.Рахманінов.
9. Нотний запис багатоголосного музичного твору для оркестру, хору, ансамблю, в якому зведено партії усіх голосів (інструментів):
а) сценарій;
б) партитура;
в) увертюра.
10. Основоположник польської класичної музики початку XIX ст.:
а) Ф. Шопен;
б) А. Кос-Анатольський;
в) Н. Огінський.
11. Переміщення акценту з сильної долі на слабку:
а) шртих;
б) Синкопа;
в) фермата.
12. Музичний стиль це:
а) особливі, характерні ознаки музики;

- б) засоби музичної виразності;
в) форма музики.
13. Який з творів належить до поліфонічного типу?
а) вальс;
б) *фуга* ;
в) етюд.
14. Кому з українських композиторів належать обробки українських народних пісень «Щедрик», «Пряля»?
а) *М. Леонтовичу*;
б) Г. Сковороді;
в) К. Стеценку.
15. Вкажи, які з названих пісень належать до стрілецьких:
а) «Засвіт встали козаченьки»;
б) «*Ой у лузі червона калина*»;
в) «*Гей, там на горі Січ іде*».
16. Увертюра – це:
а) *оркестровий вступ*;
б) пауза;
в) закінчення твору.
17. Метр – це:
а) швидкість в музиці;
б) *послідовність сильних і слабких долей*;
в) окраса звуку.
18. Кого з композиторів називають «вундеркіндом»?
а) Л. Бетховена;
б) М. Лисенка;
в) *В.А. Моцарта*.
19. Бемоль – це знак альтерації, який:
а) відмінює дію іншого знака;
б) підвищує його на півтон;
в) *понижує його на півтон*.
20. З якої пісні ці рядки: «Дзвінок нас кличе весело, сусіди ми по партах»?
а) «*Хлоп'ята і дівчата*»;
б) «Музика»;
в) «Колискова».
21. Який інструмент є солюючим у п'єсі «Жарт» із сюїти Й.С.Баха?
а) орган;
б) фортепіано;
в) *флейта*.
22. Кого з російських композиторів називають найбільшим казкарем в музиці?
а) П. Чайковського;
б) *М. Римського-Корсакова*;
в) М. Глінку.
23. Як називається музичний твір, що виконується перед чийось помешканням на знак поклоніння чи кохання?
а) пісня;

- б) романс;
  - в) *серенада*.
24. Хто є засновником російської класичної музики?
- а) *М.Глінка*;
  - б) П.Чайковський;
  - в) С.Рахманінов.
25. Хто є автором «Віденського вальсу»?
- а) К.Сен-Санс;
  - б) *Й.Штраус*;
  - в) Ф.Шопен.
26. Видатний український та російський композитор, диригент XVIII ст., майстер духовної музики:
- а) М.Лисенко;
  - б) *Б.Бортнянський*;
  - в) М.Вериківський.
27. Хто з композиторів є основоположником української класичної музики?
- а) І.Шамо;
  - б) К.Стеценко;
  - в) *М.Лисенко*.
28. Яка з пісень Г.Сковороди увійшла до опери М.Лисенка «Наталка Полтавка»?
- а) «Стоїть явір над водою»;
  - б) *«Всякому городу нрав і права»*;
  - в) «Ой ти птичко жолтобока».
29. В якому з наведених творів П.Чайковський використав мелодію пісні «Вийди, вийди Іванку»?
- а) Симфонія №2;
  - б) струнний квартет;
  - в) *Концерт для фортепіано з оркестром №1*.
30. Назвіть жанри пісень, в яких зображуються почуття, переживання, настрої людини:
- а) думи;
  - б) *ліричні пісні*;
  - в) історичні пісні.

1.3 Тестові завдання для 7 класу

1. Хто є автором твору «Молитва за Україну»?
- а) П. Чубинський;
  - б) *М. Лисенко*;
  - в) К. Стеценко.
2. Хто з перерахованих композиторів є українськими?
- а) Штраус, Моцарт, Лисенко;
  - б) *Леонтович, Лисенко, Кос-Анатольський*;
  - в) Леонтович, Рахманінов, Стеценко.
3. Яку музику писав Й.-С. Бах?
- а) симфонічну;

- б) вокальну;
  - в) *поліфонічну*.
4. Фуга – це:
- а) *складний поліфонічний твір*;
  - б) закінчення твору;
  - в) вступ до опери.
5. Яку назву дістала симфонія Д. Шостаковича №7?
- а) «Військова»;
  - б) «Патріотична»;
  - в) «Ленінградська».
6. Рапсодія – це:
- а) *твір довільної будови, який має декілька тем*;
  - б) твір, який має трьохчасну форму;
  - в) твір, який має куплетну форму.
7. Що є провідною тематикою в творчості Тараса Петриненка?
- а) зображення українського козацтва;
  - б) жарт у поєднанні з ліризмом;
  - в) *лірико-патріотична тематика*.
8. Що виступає джерелом спорідненості у творчості Т.Шевченка та М.Лисенка?
- а) оспівування природи;
  - б) *любов до народної пісні*;
  - в) туга за батьківщиною.
9. Мистецтво опановує дійсність через:
- а) *створення художніх образів*;
  - б) вивчення біографії композиторів;
  - в) надання провідної ролі живопису.
10. Хто є автором музики до пісні «Балада про мальви»?
- а) *В. Івасюк*;
  - б) М. Лисенко;
  - в) Н. Яремчук.
11. Які три образи складають єдиний образ Егмонта?
- а) протистояння, боротьба, зрада;
  - б) зіткнення, зрада, перемога;
  - в) *зіткнення, боротьба, перемога*.
12. Хто з названих композиторів писав танцювальну музику, зокрема вальс?
- а) В.А. Моцарт;
  - б) *Ф. Шопен*;
  - в) К. Стеценко.
13. Увертюра – це:
- а) *оркестровий вступ*;
  - б) пауза;
  - в) закінчення твору.
14. Моріс Равель писав у стилі:
- а) бароко;
  - б) класицизм;

- в) *імпресіонізм*.
15. Твір «Лісовий цар» - це:
- а) романс;
  - б) *пісня-балада*;
  - в) соната.
16. Улюбленим інструментом для композиторів-романтиків був:
- а) баян;
  - б) *фортепіано*;
  - в) гітара.
17. На творчість Ф.Шопена великий вплив мали:
- а) відсутність близьких друзів;
  - б) його веселий характер;
  - в) *туга за Батьківщиною*.
18. Головною темою романсів Сергія Рахманінова є:
- а) *оспівування рідної природи*;
  - б) зображення жіночих образів;
  - в) передача військових подій.
19. Провідною темою у творчості Л. ван Бетховена була:
- а) лірична пісенність;
  - б) народний гумор;
  - в) *громадянський патріотизм*.
20. Особливістю поліфонічної музики є:
- а) відтворення голосів природи;
  - б) використання вокальних спецефектів;
  - в) *побудова твору на безперервному розгортанні музичної думки(теми), що по черзі звучить у всіх голосах*.
21. Сюжет твору «Партизанські картинки» А.Штогаренку підказала зустріч із:
- а) Іваном Сусаніним;
  - б) *Сидором Ковпаком*;
  - в) Ярославом Мудрим.
22. Життєва драма В.А.Моцарта полягає у:
- а) зраді друзів;
  - б) *розриві з суспільством і загальноновизнаними його смаками*;
  - в) неспроможності писати поетичні твори.
23. Левко Ревуцький поєднав у своїй творчості дві епохи, а саме:
- а) *класику та сучасність*;
  - б) імпресіонізм і реалізм;
  - в) романтизм і класицизм.
24. Яків Степовий часто звертався до поезії Т.Шевченка тому, що:
- а) у ній було багато трагічних, жіночих образів;
  - б) *його приваблювала революційна спрямованість, народність, реалізм творів*;
  - в) знав його особисто, дуже поважав.
25. Опері-серія писалися на сюжети:
- а) *героїко-міфологічні та легендарно-історичні*;
  - б) любовних романів та кругосвітніх подорожей;

- в) народних казок чи байок.
26. Тип твору мистецтва, що має стійкі ознаки в змісті, структурі, засобах виразності:
- а) жанр;
  - б) інтонація;
  - в) мелодія.
27. До якого музичного стилю належить пісня – балада Ф.Шуберта «Лісовий цар»?
- а) класицизм;
  - б) імпресіонізм;
  - в) романтизм.
28. «Балада про мальви», «Україна», «Музика для двох» - це пісні:
- а) соціально-побутові;
  - б) ліричні;
  - в) історичні.
29. «Болеро» М.Равеля – твір для:
- а) симфонічного оркестру;
  - б) фортепіано;
  - в) хору.
30. Хто є автором музики до трагедії Гете «Егмонт»?
- а) Ф. Шопен;
  - б) Й.-С. Бах;
  - в) Л. ван Бетховен.
31. Хто з композиторів є представником романтизму в музиці?
- а) Л.Бетховен;
  - б) М.Равель;
  - в) Ф.Шуберт.

1.4 Тестові завдання для 8 класу

1. Який жанр притаманний Й. Штраусу?
- а) танцювальний;
  - б) вокальний;
  - в) симфонічний.
2. Хто є виконавцем пісні «Україна»?
- а) С. Ротару;
  - б) Н. Яремчук;
  - в) Т. Петриненко.
3. В якій країні з'явилась група «Бітлз»?
- а) Швеція;
  - б) Польща;
  - в) Великобританія.
4. Presto – це:
- а) дуже швидко;
  - б) дуже повільно;
  - в) помірно.
5. Хто з композиторів звертався до образу Кармен?

- а) Ф. Шопен;
  - б) Ж. Бізе;
  - в) К. Стеценко.
6. Віртуозна інструментальна п'єса у чітко римованому русі для органа, можлива як вступ до основного твору – це:
- а) етюд;
  - б) *токата*;
  - в) ноктюрн.
7. Соната №14 Л.Бетховена присвячена:
- а) Софії Потоцькій;
  - б) *Джувльєтті Гвіччарді*;
  - в) Марусі Чурай.
8. Хто є автором балету «Кармен»?
- а) М.Лисенко;
  - б) *Р.Щедрін*;
  - в) Д.Шостакович.
9. Хто з вказаних музикантів є представниками авторської пісні?
- а) В.Івасюк;
  - б) *В.Висоцький*;
  - в) С.Ротару.
10. Кого з композиторів не прийняли до консерваторії, посилаючись на його професійну непридатність?
- а) Ф.Шуберта;
  - б) *Дж. Верді*;
  - в) В.Моцарта.
11. В якому стилі писав Й-С.Бах?
- а) класицизм;
  - б) *бароко*.
  - в) романтизм;
12. Хто є автором твору «Молитва за Україну»?
- а) П. Чубинський;
  - б) *М. Лисенко*;
  - в) К. Стеценко.
13. Група «Бітлз» - це:
- а) *квартет*;
  - б) ансамбль;
  - в) тріо.
14. Moderato – це:
- а) жваво;
  - б) *помірно*;
  - в) дуже швидко.
15. Хто є першим виконавцем рок-н-ролу?
- а) Джорж Харрісон;
  - б) *Елвіс Преслі*;
  - в) Елтон Джон.
16. Як називають співака, виконавця, часто автора слів і музики?

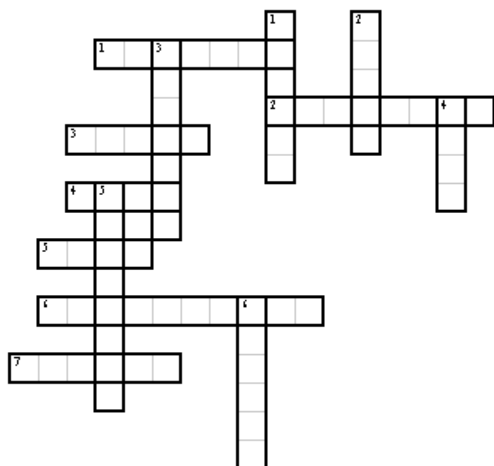
- a) бард;
  - б) соліст;
  - в) шансоньє
17. В якому музичному стилі писав Дж. Гершвін?
- a) симфоджаз;
  - б) авангардизм;
  - в) бароко.
18. Маленька опера, музично-сценічна вистава розважального характеру – це:
- a) сюїта;
  - б) оперета;
  - в) рондо.
19. Хто з композиторів є вихованцем Італії?
- a) Дж. Верді;
  - б) Л.Бетховен;
  - в) В.Моцарт.
20. Яка з пісень належить В.Івасюку?
- a) «Ясени»;
  - б) «Водограй»;
  - в) «Києве мій».
21. Для якого із сучасних українських гуртів притаманне поєднання традицій європейського та американського року?
- a) «Пікардійська терція»;
  - б) «Океан Ельзи»;
  - в) «Смерічка».
22. Для якого із сучасних українських гуртів притаманний синтез джазу і фольклору?
- a) «Танок на майдані Конго»;
  - б) «ВВ»;
  - в) «Пікардійська терція».
23. «Пісня про друга» - це пісня з репертуару:
- a) В.Висоцького;
  - б) Н.Могилевської;
  - в) О.Пономарьова.
24. Автором музики до кінофільму С.Параджанова «Тіні забутих предків» є:
- a) Є.Станкович;
  - б) М.Скорик;
  - в) Д.Січинський
25. Яку назву має опера Є. Станковича?
- a) «Цвіт папороті»;
  - б) «Ніч перед Різдом»;
  - в) «Наталка Полтавка».
26. Яка з цих пісень належить І. Шамо?
- a) «Білі каштани»;
  - б) «Білі лебеді»;
  - в) «Києве мій».
27. Яка з пісень присвячена подіям Великої Вітчизняної війни?

- а) «Два кольори»;
  - б) «Стежина»;
  - в) «*Степом, степом*».
28. До якого напрямку в мистецтві 60-х років ХХ ст. належить творчість М.Сильвестрова?
- а) неокласицизм;
  - б) неофольклоризм;
  - в) *неоавангардизм*.
29. До якого жанру належать більшість творів Артемія Веделя?
- а) камерно-інструментальний;
  - б) *хоровий духовний концерт*;
  - в) вокальний.
30. Хто був улюбленим поетом Миколи Лисенка?
- а) *Тарас Шевченко*;
  - б) Леся Українка;
  - в) Іван Франко.

РОЗДІЛ 2. МУЗИЧНІ КРОСВОРДИ

Музичний кросворд 1

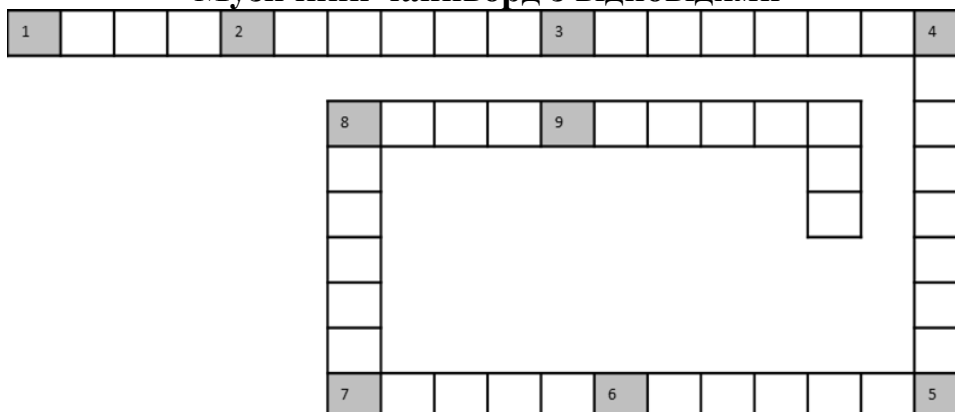
По вертикалі:

1. Перший неповний такт. (*Затакт*)
2. Знак, який відмінняє дієз або бемоль. (*Бекар*)
3. Знак повторення. (*Реприза*)
4. Знак, який поєднує два звуки, або подовжує звучання. (*Ліга*)
5. Відстань між двома звуками. (*Інтервал*)
6. Швидкий, пошвавлений темп. (*Алегро*)

По горизонталі:

1. Струнний музичний інструмент. (*Скрипка*)
2. Виконання музичного твору багатьма учасниками. (*Ансамбль*)
3. Одночасне звучання трьох або більше звуків. (*Акорд*)
4. Підвищує звук на півтона. (*Дієз*)
5. Знак, за допомогою якого позначають звуки. (*Ноти*)
6. Найвідоміший клавішний інструмент. (*Фортепіано*)
7. Відстань між першою і восьмою ступенями. (*Октава*)

Музичний чайнворд з відповідями

Запитання до музичного чайнворду.

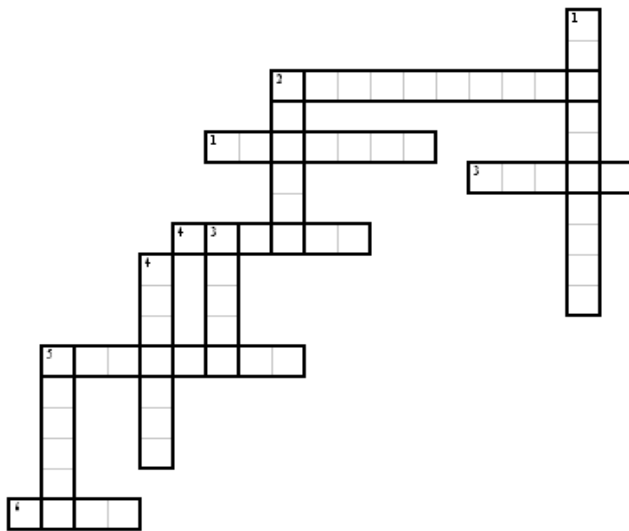
1. Музично-драматичний твір, в якому дійові особи не говорять, а співають? (*Опера*)
2. Перерва між діями в опері. (*Антракт*)
3. Дійова особа в опері Жоржа Бізе «Кармен». (*Тореодор*)
4. Опера Джузеппе Верді. (*Ріголетто*)
5. Колектив музикантів в опері. (*Оркестр*)
6. Головний персонаж в опері М. Глінки. (*Руслан*)
7. Ім'я головної героїні в опері М. Лисинка «...-полтавка». (*Наталка*)

8. Опера С. Рахманінова. (*Алеко*)
9. Опера Чайковського. (*Опричник*)

Кросворд «Музика»

По горизонталі:

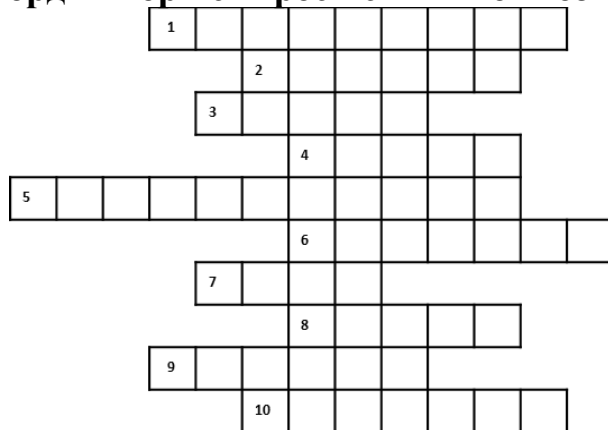
1. Музично-драматичний твір (часто з комедійними елементами), в якому спів чергується з танцями і діалогами. (*Оперета*)
2. Клавішний струнний музичний інструмент. (*Фортепіано*)
3. Віршований і музичний твір для виконання голосом або голосами. (*Пісня*)
4. Невеликий ліричний музично-поетичний твір для голосу з музичним супроводом. (*Романс*)
5. Артист, який грає на музичному інструменті. (*Музикант*)
6. Вид музичних (художніх) творів, що характеризується тими чи іншими сюжетними або стилістичними ознаками. (*Жанр*)

По вертикалі:

1. Смичковий музичний інструмент, середній по регістру і розмірам між скрипкою і контрабасом. (*Віолончель*)
2. Дерев'яний духовий музичний інструмент високого тону у вигляді прямої трубки з отворами і клапанами. (*Флейта*)
3. Музично-драматичний твір, де дійові особи співають у супроводі оркестру. (*Опера*)
4. Чотириструнний смычковий музичний інструмент високого регістру. (*Скрипка*)
5. Мистецтво, що відображає дійсність у звукових художніх образах. (*Музика*)

Кросворд «Творчість російських композиторів»

Запитання до кросворду

1. Ім'я композитора Бородіна. (*Олександр*)

2. Як називається п'єса для голосу з інструментальним супроводом. (*Романс*)
3. Професія Бородіна. (*Хімік*)
4. Ім'я композитора Чайковського. (*Петро*)
5. Назва опери, написаної Римським-Корсаковим. (*Снігуронька*)
6. Який був півник в опері Римського-Корсакова? (*Золотий*)
7. Сольний номер в опері. (*Арія*)
8. Високий чоловічий голос. (*Тенор*)
9. Ім'я композитора Римського-Корсакова. (*Микола*)
10. Як називається колектив людей, виконуючих один твір на різних інструментах? (*Оркестр*)

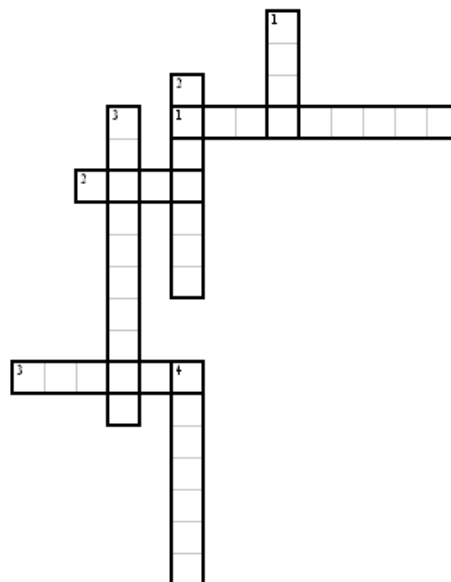
Кросворд «Музичні інструменти в байці»

По горизонталі:

1. Найнижчий струнно-смичковий інструмент. (*Контрабас*)
2. За допомогою яких знаків-символів записується музика? (*Ноти*)
3. Хто написав байку «Квартет»? (*Крилов*)

По вертикалі:

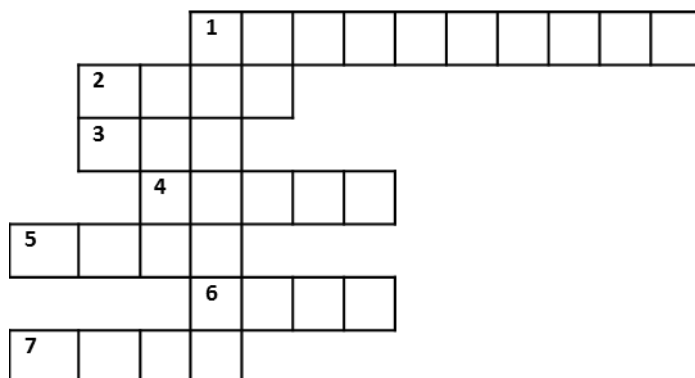
1. Ансамбль з двох музикантів. (*Дует*)
2. Найвищий струнно-смичковий інструмент. (*Скрипка*)
3. Найнижчий інструмент в квартеті. (*Віолончель*)
4. Спів без слів. (*Вокаліз*)

Музичний кросворд 2

Запитання до кросворду

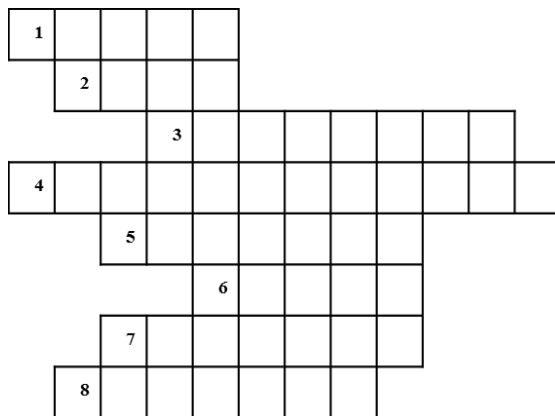
1. Майстер струнних інструментів. (*Страдіварі*)
2. Відрізок музичного твору. (*Такт*)
3. Співочий колектив. (*Хор*)
4. «Тихо» в музиці. (*Піано*)
5. Швидкість руху. (*Темп*)
6. Скрипковий ... (*Ключ*)
7. Графічне позначення звуку. (*Нота*)

Кросворд «Засоби музичного мистецтва»

Запитання до кросворду

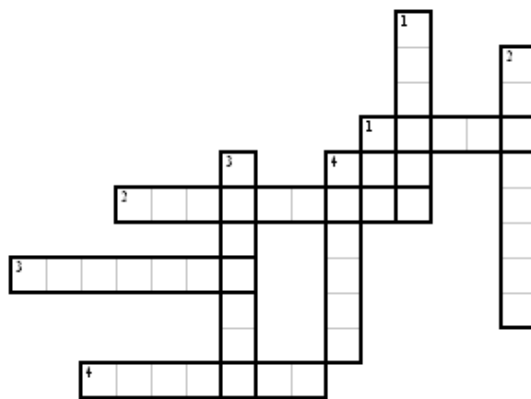
1. Один із видів ладу. (*Мажор*)
2. Він буває рівним, пунктирним, з паузами. (*Ритм*)
3. Як називають силу звучання в музиці? (*Динаміка*)
4. Відривчасто, наспівно, зв'язно. Про що йдеться мова? (*Звуковедення*)
5. Вона буває плавною, стрибкопо-дїбною, може рухатися вгору і вниз. (*Мелодія*)
6. Одна з форм музичних творів. (*Рондо*)
7. Темп може бути... (*Швидкий*)
8. Він може бути високий, середній, низький. (*Регістр*)

Кросворд «Творчість С. Прокоф'єва»

По горизонталі:

1. Музичний образ симфонічної казки «Петя і вовк», втілений у мелодії, яку виконує гобой. (*Качка*)
2. Дійова особа балету «Ромео і Джульєтта». (*Джульєтта*)
3. Видатний англійський драматург, автор трагедії «Ромео і Джульєтта». (*Шекспір*)
4. Видатний російський письменник, автор роману «Війна і мир». (*Толстой*)

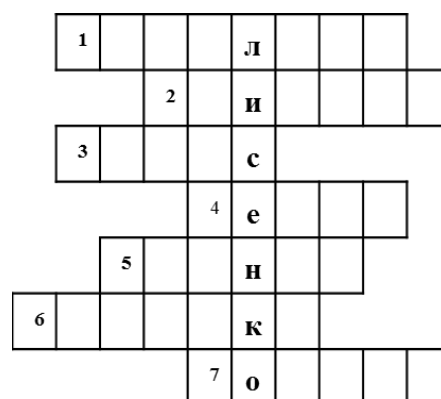
По вертикалі:

1. Струнно-щипковий музичний інструмент. (*Гітара*)
2. Перша симфонія С. Прокоф'єва. («*Класична*»)
3. Дерев'яний духовий музичний інструмент. (*Кларнет*)
4. Музичний образ симфонічної казки «Петя і вовк», втілений у мелодії, яку виконує флейта. (*Пташка*)

Кросворд «Творчість М. Лисенка»

Запитання до кросворду

1. Лірико-фантастична опера М. Лисенка. («*Утоплена*»)
2. Село на Полтавщині, де народився М. Лисенко. (*Гриньки*)
3. Дійова особа опери «Тарас Бульба». (*Тарас*)
4. Дійова особа опери «Наталка-Полтавка». (*Петро*)
5. Український Каменяр. (*Франко*)
6. Головна дійова особа опери «Наталка-

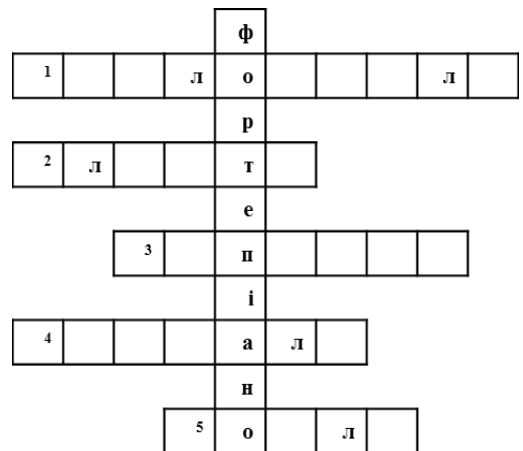

- Полтавка». (Наталка)
 7. Збірка віршів Т.Шевченка, до якої М.Лисенко написав музику. («Кобзар»)

Кросворд «Музичні інструменти» (3 буквою «Л»)

Запитання до кросворду

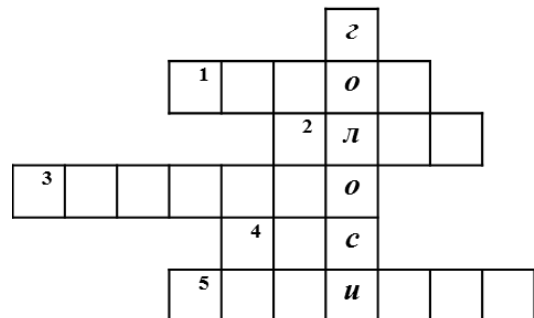
- Струнний смичковий музичний інструмент. (Віолончель)
- Духовий дерев'яний інструмент. (Флейта)
- Народний духовий музичний інструмент. (Сопілка)
- Струнно-ударний музичний інструмент. (Цимбали)
- Клавішний струнно-ударний музичний інструмент, «родич» фортепіано. (Рояль)

Кросворд «Співочі голоси»

Запитання до кросворду

- Високий чоловічий голос. (Тенор)
- Низький жіночий голос. (Альт)
- Високий жіночий голос. (Сопрано)
- Низький чоловічий голос. (Бас)
- Чоловічий голос, середній між тенором і басом. (Баритон)

Головоломка «Жанри пісень»

Якщо правильно розташувати по горизонталі склади, то можна прочитати назви шести жанрів народних пісень.

Відповіді:

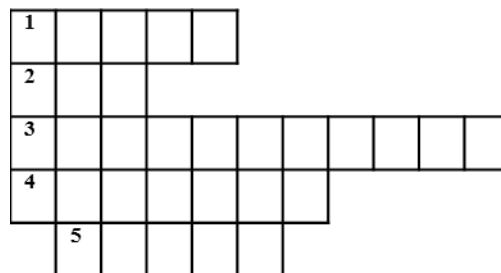
- Трудові.
- Ліричні.
- Обрядові.
- Хороводні.
- Історичні.
- Революційні.

в	і	д	о	т	р	у			
л	і	ч	н	і	р	и			
д	о	о	б	в	і	р	а		
р	о	х	о	н	і	в	о	д	
р	и	і	с	т	о	ч	н	і	
ц	і	й	в	о	р	е	л	ю	і

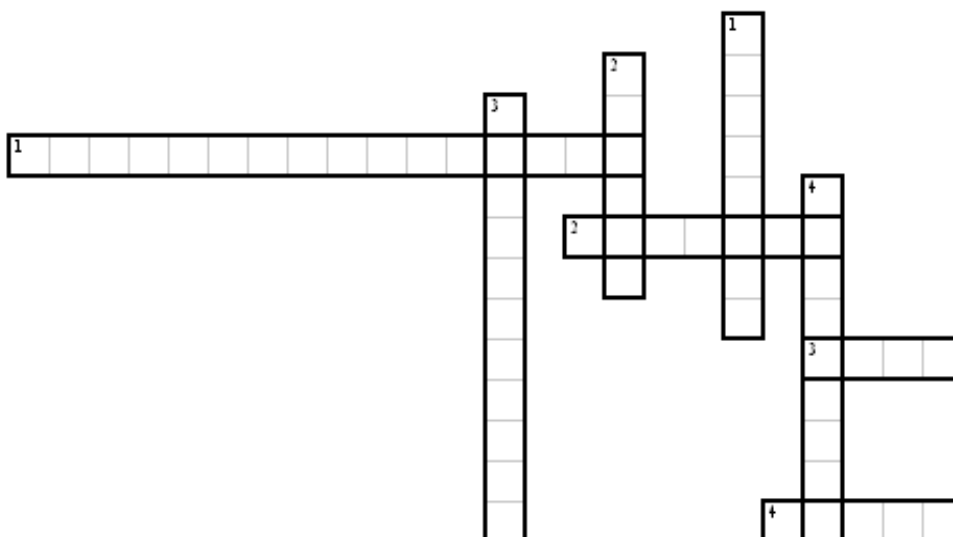
Музичний кросворд 3

Запитання до кросворду

1. Ударний народний інструмент. (*Бубон*)
2. Урочиста пісня. (*Ода*)
3. Прізвище російського композитора, автора балету «Попелюшка». (*Чайковський*)
4. Вокальний твір без віршованого тексту. (*Вокаліз*)
5. Музично-сценічний твір, в якому думки і почуття передаються мімікою, танцем. (*Балет*)

Кросворд «Казка в музиці»

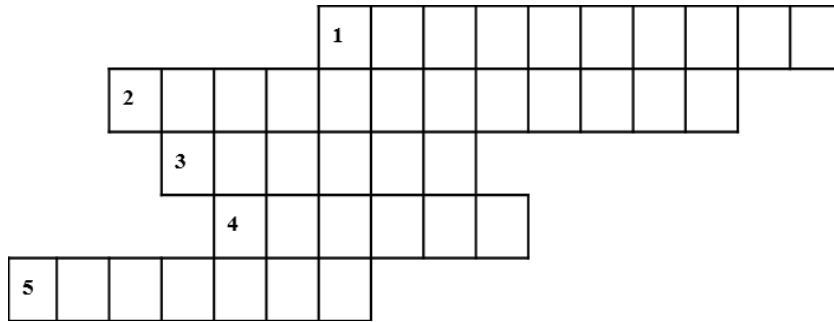
По горизонталі:

1. Кого з композиторів називали казкарем в музиці? (*Римський-Корсаков*)
2. Автор опери «Зима і Весна». (*Лисенко*)
3. Персонаж опери «Снігуронька». (*Лель*)
4. Із якої опери фрагмент «Політ джмеля». (*Садко*)

По вертикалі:

1. Хто є автором опери «Лисичка, Котик і Півник»? (*Стеценко*)
2. Опера Римського-Корсакова «Золотий ...». (*півник*)
3. Хто є автором балету «Лускунчик»? (*Чайковський*)
4. С. Прокоф'єв створив балет... (*Попелюшка*)

Кросворд «Чи знаєш ти пісню»

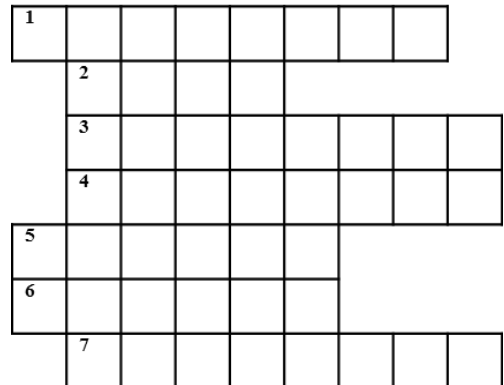
Запитання до кросворду

1. Автор пісні «Україна». (Петриненко)
2. З якої пісні ці слова «Рано на зорі прокидайтеся, сонячній порі посміхайтесь»? (Посміхайтесь)
3. Автор пісні «Червона рута». (Івасюк)
4. З якої пісні ці слова «Виростеш ти сину, вирушиш в дорогу»? (Синові)
5. Що складає основу пісні? (Мелодія)

Кросворд «Симфонічний оркестр»

Запитання до кросворду

1. Твір, який написаний для симфонічного оркестру. (Симфонія)
2. Струнний музичний інструмент, на якому виконуються ліричні фрагменти. (Арфа)
3. Мідний духовий інструмент, який зазвичай виконує джазові композиції або сольні партії. (Саксафон)
4. Назва фрагменту, яким розпочинається опера, балет. (Увертюра)
5. Ведучий інструмент або виконавець у музичному творі. (Соліст)
6. Підставка для нот. (Пюнітр)
7. Керівник колективу музикантів. (Диригент)

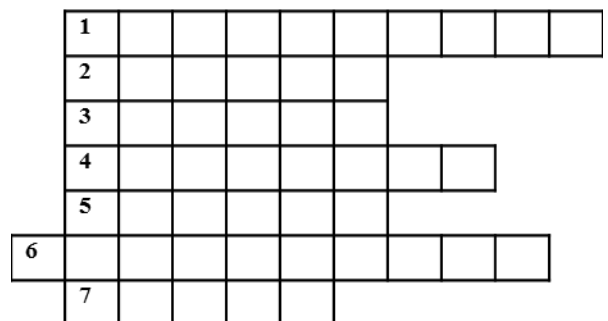

Кросворди «Україна»

1.

Запитання до кросворду

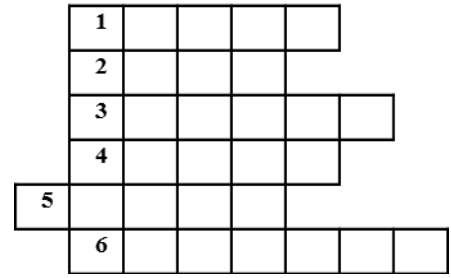
1. Автор слів гімну України. (Вербицький)
2. Кущ, який символізує Україну. (Калина)
3. Герб України. (Тризуб)
4. Хліб - ... (Сіль)
5. Продовжіть: У... (країна)
6. Продовжіть: Згинуть наші ... (вороженьки)
7. Український народний танець. (Гопак)

2.

Запитання до кросворду

1. Традиційний український народний танець. (Гопак)
2. Емблема, яка належить країні. (Герб)
3. Кущ, який символізує Україну. (Калина)
4. Українська народна... (пісня)
5. На Івана Купала дівчата пускають на воду. (Вінок)
6. Назва нашої країни. (Україна)

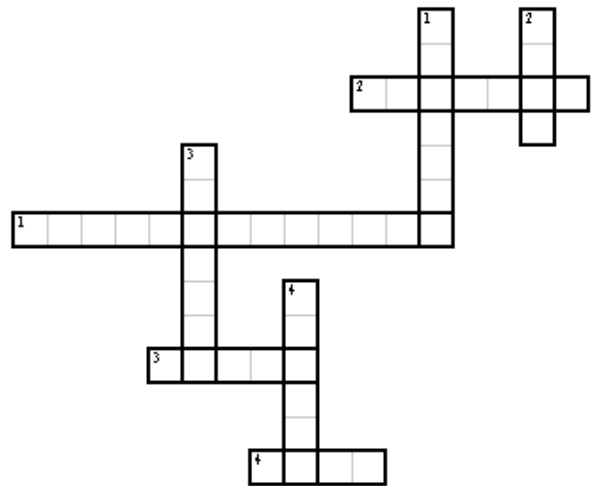
Кросворд «Рок-музика»

По горизонталі:

1. Основний інструмент рок виконавців. (Електрогітара)
2. Українська рок група. (Скрябін)
3. Перший вокально-інструментальний ансамбль з Великобританії. (Бітлз)
4. Кому адресована перша пісня Елвіса Преслі? (Мамі)

По вертикалі:

1. Соліст гурту «ВВ». (Скрипка)
2. Російська рок група. (Арія)
3. Соліст гурту «Queen». (Меркюрі)
4. Що об'єднує музикантів будь-якого гурту? (Музика)

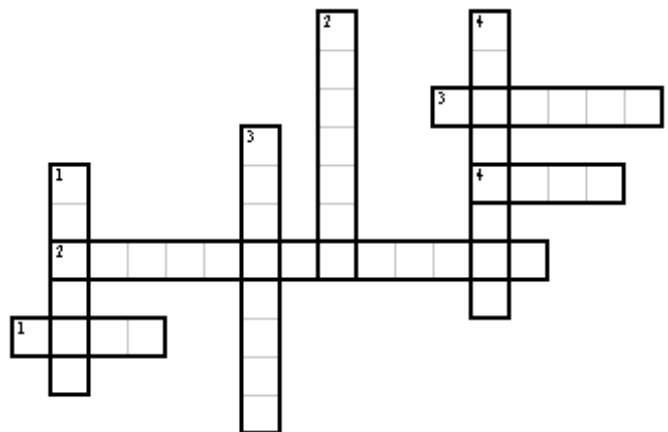
Кросворд «Джаз»

По горизонталі:

1. В результаті взаємодії африканської та європейської культур виник ... (Джаз)
2. Народ, якому належать перші джазові імпровізації. (Негритянський)
3. Перший виконавець рок-н-ролу. (Преслі)
4. Негритянська лірична пісня. (Блюз)

По вертикалі:

1. Один із інструментів джазового оркестру. (Банджо)
2. Автор твору «Рапсодія в стилі блюз». (Гершвін)
3. Найвідоміший американський джазовий виконавець. (Амстронг)
4. Як називали в народі Едіт Піаф. (Горобчик)

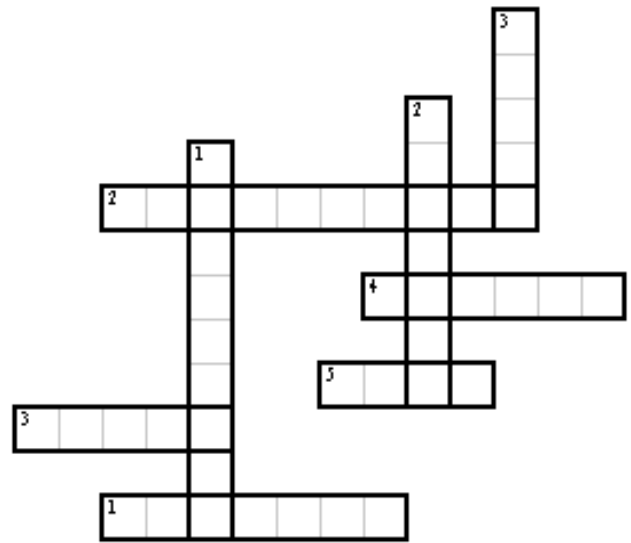

Музичний кросворд 4

По горизонталі:

1. Як називається великий колектив музикантів, яким керує диригент? (*Оркестр*)
2. Назва якого інструменту вміщує два терміни: «гучно» й «тихо»? (*Фортепіано*)
3. Який інструмент називають королем усіх музичних інструментів? (*Орган*)
4. Яка країна є батьківщиною опери? (*Італія*)
5. Назвіть графічні знаки для позначення музичних звуків. (*Ноти*)

По вертикалі:

1. Яка геометрична фігура стала музичним інструментом? (*Трикутник*)
2. Як називається ансамбль із чотирьох музикантів? (*Квартет*)
3. Герой якої опери М. А. Римського-Корсакова побував у гостях у Морського царя? («*Садко*»)

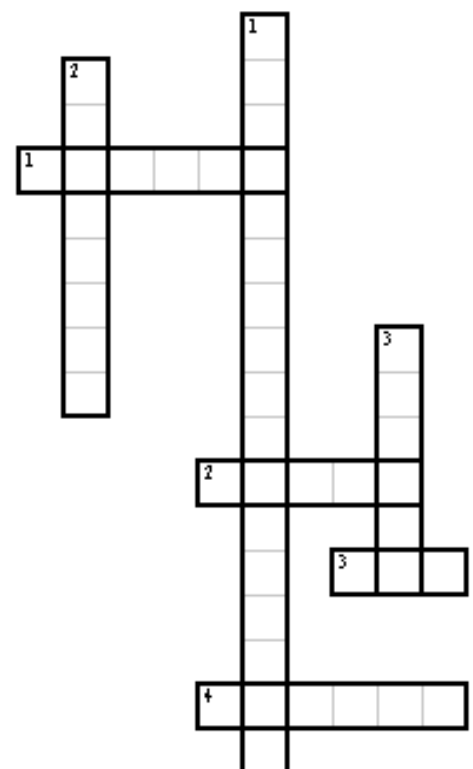
Кросворд «Чи знаєш ти композиторів»

По горизонталі:

1. Цей композитор об'їздив зі своїми вальсами безліч країн. І донині його твори підкорюють слухачів. Його ще називають «королем вальсів». (*Й. Штраус*)
2. Цього польського композитора називають «поетом» фортепіано. Значну частину його творчості складають вальси, полонези, мазурки. Хто це? (*Ф. Шопен*)
3. Цього композитора звинувачували в тому, що його музика занадто складна й водночас народна. Його найулюбленішим інструментом був орган. Хто це? (*Й. С. Бах*)
4. Славетний композитор, якого в дитинстві називали «диво-дитиною»? (*В. А. Моцарт*)

По вертикалі:

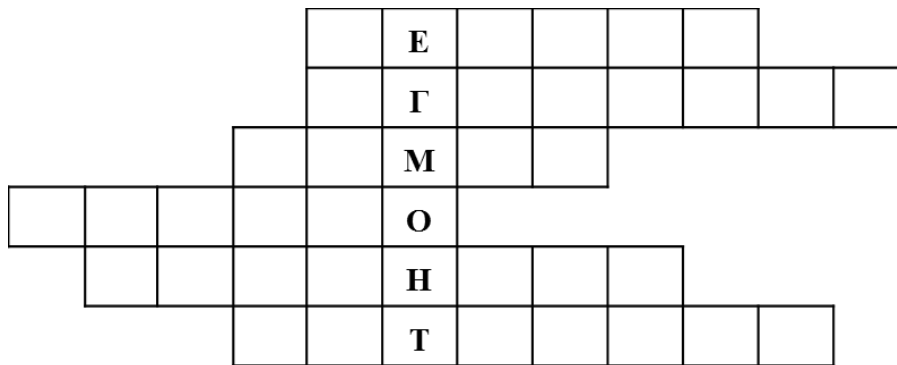
1. Який російський композитор XIX ст. був ще й морським офіцером? Його називають

композитором-казкарем. (*М. А. Римський-Корсаков*)

2. Слухачі закидали його квітами, нагородили оваціями, але він сидів обличчям до оркестру й не бачив реакції зали. Його девіз «Крізь боротьбу — до перемоги! Крізь страждання — до радості!» Хто це? (*Л. ван Бетховен*)
3. Який російський композитор став засновником російської опери? (*М. І. Глінка*)

Кросворд з ключовим словом «ЕГМОНТ»

Запитання до кросворду

1. Твір із сюїти «Карнавал тварин» Каміля Сен-Санса. (*Лебідь*)
2. Батьківщина композитора Ференца Ліста. (*Угорщина*)
3. Німецький композитор, автор п'єси «Порив». (*Шуман*)
4. Один із найпопулярніших творів Моріса Равеля. («*Болеро*»)
5. Напрямок у мистецтві та літературі, що зображує великі промислові та торговельні міста, динаміку їх життя. (*Урбанізм*)
6. Німецький композитор, сучасник французької революції. (*Бетховен*)

РОЗДІЛ 3. МУЗИЧНІ ЗАГАДКИ

Хто з нею добре знається,
До того озивається.
А хто не в лад її бере,
Аж по душі вона дере.

(Скрипка)

Десь у гаю родилася,
В хаті опинилася,
Була німа і нежива
Тепер говорить і співа.

(Скрипка)

У лісі родилася,
В майстерні робилася,
А на руках плаче.

(Скрипка)

Прилягла панянка
На моє плече,
Від її співанки
Аж сльоза тече.

(Скрипка)

Як смичок струни торкнеться,
вона піснею озветься.
Дуже ніжну душу має,
що сміється і ридає.

(Скрипка)

Що плаче, а сліз не має?

(Скрипка)

Ім'я моє усім відоме
Знаменитий я в усьому,
В оркестрі – головний я бас,
Тому і звуся ...

(Контрабас)

Більше скрипки в десять раз,
Інструмент той - ...

(Контрабас)

Україну прославляє,
Хоч не знає слів,
Тугу людям розганяє
Гучнострунний спів.
У похід її з собою
Брав козак Мамай,
Мов ясну леліав зброю.
Хто вона: вгадай?

(Бандура)

Ой же гарно вона грає,
Кожне слово вимовляє.
Хоч і має три струни,
Та співочі всі вони.
Запитаймо у всезнайка:
- Хто це? - Що це?

(Балалайка)

Дзвенять срібні струни
Немов струмочки водяні,
Іна хвилях, хитаючи шхуни,
Грають вітри молоді!
І вітер, і хвилю морську -
Всі струни нам зображують,
Всі звуки музики малюють.
Який же інструмент нас так хвилює?

(Арфа)

Сім доріжок в неї є
Кожна голос подає,
Як гравець торкне всі сім,
Стане весело усім.

(Гітара)

Паличка з дірками
І проворні пальці, -
Любо її слухають
В лісі на галявці

(Сопілка)

Голосок тоненький має,
Всіх маляток звеселяє,
Ви на ній всі граєте,
Хто вона – впізнаєте?
Ду-ду-ду, віть-віть-віть!
Ви моє ім'я назвіть.
Не паличка, не гілочка,
Звуть мене ...

(Сопілочка)

Ще недавно бузиною
Я росла попід горою.
Відрізали гілочку,
Зробили ...

(Сопілочку)

Дерев'яне, а не полінце,
Шість дірочок має,
Весело співає
(Сопілка)

За лісом, за пралісом
Сірі воли ревуть.
(Трембіта)

Як промінь – яскравим,
Привітним, як сонця тепло золотаве.
Буває він грізним, як той ураган.
Він – флейти нащадок,
Славетний - ...
(Орган)

Живий мертвого б'є,
Живий мовчить, а мертвий реве
(Барабан)

Тра-та-та, тра-та-та,
Зверху шкіра, знизу теж
Всередині – пустота.
(Барабан)

Сам пустий, голос густий,
Дріб вибиває, дітей збирає.
(Барабан)

Люблять мене, поважають,
Та б'ють мене, коли грають.
(Барабан)

Цьому інструментові мідному
Є місце на столі обідньому
(Тарілки)

Зійду на міст,
Потягну за хвіст, -
Воно зареве.
(Дзвін)

Сам у церкві не буває,
А інших туди зазиває.
(Дзвін)

Барабан йому за брата,
В танці любить він кружляти:
Відбиває ритм, дзвенить
І красиво бубонить.
(Бубен)

Клавіатури чорно-білий ряд,
Педалі жовтим золотом горять...
Мене з собою не внесеш у футлярі.
З могутнім форте, ласкавим піано,

І тому є той надзвичайно правий,
Хто називає нас...
(Фортепіано)

До зубів торкнись – готово,
Ти почувеш спів чудовий.
(Рояль, піаніно)

Як до рук її візьмеш
І міхами розведеш,
Ще й натиснеш гудзики –
Злинуть звуки музики.
Ось послухай трошки,
Хто співає?
(Баян, гармошка)

Що за гість прийшов у дім?
Скільки гудзиків на нім!
А почнеш їх натискати, -
Починає гість співати!
(Баян, гармошка.)

Стан цей нотні знаки носить,
Як він зветься? ...
(Нотоносець)

Наші ноти вище, нижче в різних
комбінаціях
Допоможуть нам зробити знаки...
(Альтерації)

Жили знаки-нотки
Сумні й самотні.
Я заграв їх разом —
Звеселив одразу.
Мама раді, тато гордий,
Бо зіграв я їм...
(Акорди)

Ця пісня дивна, урочиста,
Як над церквами давній дзвін,
Вона славить працю й Вітчизну,
Ця назва всім відома — ...
(Гімн)

Як закружляє цей танець,
Як зачарує нас.
Всьому світу відомий
Ніжний Віденський...
(Вальс)

Він у мистецтві — принц
прекрасний,
Душі прекрасний злет.

Він старовинний, він сучасний:
Класичний танець...
(*Менует*)

На нашім інструменті є і струни, і
педаць.
Хто ж він є? Це, безперечно,
Знайомий красень наш...
(*Рояль*)

Ми в театрі на виставі,
Закінчився перший акт.
Глядачів все менше в залі —
Починається...
(*Антракт*)

Урочисто лине в пісні,
В арії вражає нас,
Сильний, як могутнє море,
Чоловічий голос...
(*Бас*)

На Різдво, на Рік новий,
На веселі святки
Сивої старовини
Скарб несемо золотий —
Давнії...
(*Колядки*)

Музикант сліпий співає —
Відчуваєш в серці жар.
Інструмент свій обіймає.
Хто ж він є? Співець-...
(*Кобзар*)

Митець, що таємницю звуків
Вкладає в музику відкрити,
Як Моцарт, Лисенко, Ревуцький,
Чайковський. Хто він?
(*Композитор*)

В балеті, мюзиклі — сценарій,
І в опері, і в опереті.
Його складає літератор.
Сценарій цей ми називаємо...
(*Лібрето*)

Де диригенти й композитори
Мистецтва дивного навчаються?
Де музики живе історія?
У закладі.
(*Консерваторія*)

Якщо співзвуччя негарне і різке,
Негармонійне й неприємне водночас,
То знайте, любі друзі, що його
Називають...
(*Дисонанс*).

У нього три куточки,
А грає, як дзвіночки.
(*Трикутник*)

Вони, як квіти називаються,
Чудовим дзвоном заливаються.
(*Дзвіночки*)

Ну й велика оця скрипка —
Не можна відвести очей.
Звук низький, баритональний.
Це і є...
(*Віолончель*)

Прикладу до губ цю трубку —
затишає в серці біль.
Інструмент цей тихий, ніжний;
називається...
(*Свиріль*)

Він музикантами керує,
На нього дивиться оркестр,
І публіка його цінує
І віддає тепло сердець.
(*Диригент*)

З піснею цією діти виростають,
Бо її матуся кожному співає.
(*Коліскова*)

Під музику таку
Крокують всі військові.
В ній чуєш ритм чіткий,
Вона веде в похід.
(*Марш*)

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Художньо-естетичний цикл. Міністерство освіти і науки України, 2005. ВТФ «Перун», 2005. – 145 с.
2. Анатований каталог матеріалів Дванадцятої міжнародної виставки навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні 2009» / За ред. Н. І. Клокар, О. В. Чубарук. – Біла Церква: КОШОПК, 2009. – 104 с.
3. Музичне мистецтво: 5 кл.: Підручник для загальноосвітнього навчального закладу / О. В. Волошина, О. В. Мільченко. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. – 144 с.: іл.
4. Музичне мистецтво: підручник для 5 класу загальноосвітнього навчального закладу / Л. Г. Кондратова. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2013. – 176 с.: іл.
5. Музичне мистецтво: підручник для 6 класу загальноосвітнього навчального закладу / О. В. Лобова. – К.: Школяр, 2006. – 160 с.
6. Музичне мистецтво: підручник для 7 класу загальноосвітнього навчального закладу / Г. М. Макаренко. – Харків: Оберіг, 2007. – 192 с.
7. Музичне мистецтво: підручник для 8 класу загальноосвітнього навчального закладу / Г. М. Макаренко. – Харків: Оберіг, 2008. – 192 с.
8. Букреєва Г. Б. Цікава музика. – Тернопіль: Богдан, 2008. – 87 с.
9. Ковальова С. В. Розвиток творчої активності вчителів музики в сучасних умовах: теорія й практика: Науково-методичний посібник. – Біла Церква, КОШОПК, 2004. - 228 с.
10. Островський В. М., Сидір М. В. Музичне мистецтво. 5 клас: Посібник-зошит. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2009. – 80 с.
11. Островський В. М., Сидір М. В. Музичне мистецтво. 6 клас: Посібник-зошит для загальноосвітніх навчальних закладів. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. – 80 с.
12. Островський В. М., Сидір М. В. Музичне мистецтво. 7 клас: Посібник-зошит для загальноосвітніх навчальних закладів. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2009. – 80 с.
13. Островський В. М., Сидір М. В. Музичне мистецтво. Мистецтво і сучасність. 8 клас: Посібник-зошит. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2010. – 80 с.
14. Гороховська Н. Як ти знаєш музику // Шкільний світ. - 2011. - №7. – С.14 – 20.
15. Далакішвілі Т. Повірити у свої «музичні сили» // Шкільний світ. – 2010. - №11. – С.18 – 20.
16. Дубільер І. Українська музична культура // Шкільний світ. - 2011. - № 5. – С.15-20.
17. Миронюк С. Основні шляхи естетичного виховання особистості// Шкільний світ. – 2013. - №10. – С.12.